DOI: 10.33498/louu-2024-09-148

Василь Дерлюк

аспірант кафедри фінансового та податкового права
Навчально-наукового інституту права
Державного податкового університету,
адвокат, арбітражний керуючий
(Київ, Україна)
ORCID ID: https://orcid.org/0009-0009-3890-8501
akdvd2@gmail.com

УДК 346.9

РОЗВИТОК ДОСУДОВОЇ САНАЦІЇ В УКРАЇНІ ЯК ПРАВОВОГО ІНСТИТУТУ

Анотація. У статті досліджено основні етапи становлення інституту досудової санації в Україні, проаналізовано динаміку розвитку законодавства у цій сфері, починаючи з 1992 р. Наочно представлено розвиток досудової санації як правового інституту та продемонстровано трансформацію до розуміння її сутності. На підставі проведеного аналізу визначено сутність досудової санації, її ключові заходи та роль у забезпеченні стійкості бізнесу. Досліджено окремі положення Кодексу України з процедур банкрутства щодо проведення процедури досудової санації в Україні. Виділено основні переваги цього правового інституту.

Встановлено чітку тенденцію до розширення можливостей досудового врегулювання фінансових труднощів компаній і гармонізації українського законодавства з європейськими стандартами. Розглянуто превентивну реструктуризацію як новий етап розвитку досудової санації. Визначено основні відмінності між законодавчим регулюванням досудової санації та превентивної реструктуризації. Розглянуто етапи проведення кожної з наведених процедур. Встановлено, що цей інститут права має сприяти оздоровленню бізнесу, є більш оперативним та гнучким. Акцентовано увагу на перевагах та умовах для проведення превентивної реструктуризації з урахуванням позицій зацікавлених сторін, розкрито основні стадії процесу. Визначено проблеми, які стримують розвиток досудової санації як правового інституту в Україні.

У процесі аналізу визначено невід'ємні інструменти превентивної реструктуризації, які необхідні для включення до законодавства та популяризації застосування цього механізму. Зроблено висновок про необхідність подальшого вдосконалення механізмів у сфері досудової санації, зокрема шляхом розробки чітких критеріїв ідентифікації фінансових труднощів та загрози неплатоспроможності, створення системи завчасного запобігання банкрутству, підготовки кваліфікованих фахівців у сфері превентивної реструктуризації тощо.

Ключові слова: досудова санація; превентивна реструктуризація; кредитори; боржник; директива; фінансова криза; платоспроможність.

© Василь Дерлюк, 2024

У сучасному світі спостерігається чітка тенденція до превентивного оздоровлення компаній, які стикаються з фінансовими труднощами, але мають потенціал для подолання кризи. Замість ліквідації таких підприємств пріоритет надається їхньому відновленню, що дає змогу зберег-

ти життєздатний бізнес, робочі місця та забезпечити повернення боргів. Такий підхід має позитивний вплив на економіку загалом, а також сприяє зменшенню трансакційних витрат, зокрема, за рахунок мінімізації судових процедур і стимулювання досудових домовленостей між боржником та кредиторами. Превентивні механізми також розширюють можливості для неспроможних фірм щодо залучення інвестицій та збереження ефективного управління.

В Україні система запобігання банкрутству та оздоровлення проблемного бізнесу за останні 20 років майже повністю сформувалася, проте досі характеризується низькою результативністю. Це зумовлює необхідність дослідження розвитку досудової санації в Україні як правового інституту з метою виявлення факторів, що перешкоджають його успішному застосуванню, та розробки рекомендацій щодо його вдосконалення.

Мета дослідження: дослідити розвиток досудової санації в Україні як правового інституту в контексті українського законодавства та тенденції реформування банкрутства.

Інститут досудової санації в Україні пройшов тривалий шлях розвитку, який розпочався 1992 р. й триває донині. За цей період правове регулювання досудової санації зазнало численних змін, які були спрямовані на його вдосконалення, підвищення ефективності процедури та створення сприятливих умов для відновлення платоспроможності підприємств. Законодавчі етапи розвитку досудової санації як правового інституту в Україні подано на *рис. 1*.

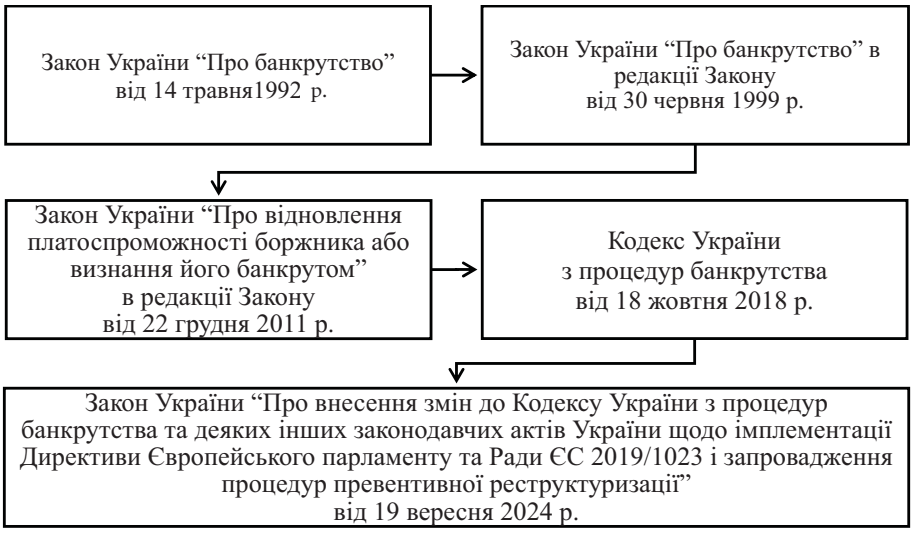

Рисунок 1. Законодавчі етапи розвитку досудової санації як правового інституту в Україні

Початком правового регулювання банкрутства в Україні є Закон України "Про банкрутство"[1] від 14 травня 1992 р. Аналіз цього Закону свідчить, що на початковому етапі розвитку інституту банкрутства досудова санація в Україні прямо не передбачалася. Проте деякі положення Закону можна було розглядати як передумови для її появи. Зокрема, ст. 12 Закону надавала боржнику, який сам ініціював справу про банкрутство, право вибору умов санації. Це створювало можливість для боржника розпочати переговори з кредиторами та потенційними інвесторами ще до звернення до суду і досягти попередніх домовленостей щодо плану санації. Такий підхід можна кваліфікувати як прообраз досудової санації, оскільки він сприяв пришвидшенню процесу відновлення платоспроможності і збільшував шанси на його успішне завершення.

Водночас слід зазначити, що цей механізм суттєво відрізнявся від сучасної досудової санації. По-перше, він застосовувався лише в разі, якщо боржник сам ініціював справу про банкрутство. По-друге, остаточне рішення про застосування санації та затвердження її умов приймалося судом вже після порушення справи про банкрутство[2]. Тож на початковому етапі розвитку в Україні законодавства про банкрутство досудова санація існувала лише в зародковому стані.

Новий етап у розвитку інституту досудової санації в Україні розпочався 1 січня 2000 р. з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до Закону України 'Про банкрутство'"[3] від 30 червня 1999 р. Цим Законом внесені суттєві зміни до Закону України "Про банкрутство", які свідчать про зміну філософії підходу до банкрутства. Передусім Закон було викладено в новій редакції зі зміненою назвою – "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". Нова назва підкреслює пріоритетність відновлення платоспроможності боржника над його ліквідацією. Крім того, в оновленій редакції Закон уперше запровадив поняття досудової санації та передбачив механізми її здійснення, зокрема, порядок ініціювання та проведення, а також встановив вимоги до плану санації. Згідно з абзацом 9 ст. 1 цього Закону

> досудова санація – система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інвестор, з метою запобігання банкрутству боржника шляхом реорганізаційних, організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних,

[1] Про банкрутство: Закон України від 14 травня 1992 р. № 2343-XII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2343-12/ed19920514#Text> (дата звернення 30.09.2024).

[2] Є Козаренко, 'Строки санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство' *Інтелектуальний ресурс сьогодення: наукові задачі, розвиток та запитання: матеріали I Міжнародної наукової конференції* (Дніпро, 6 жовтня 2023 р.) (Міжнародний центр наукових досліджень, УКРЛОГОС Груп 2023) 43–45.

[3] Про внесення змін до Закону України "Про банкрутство": Закон України від 30 червня 1999 р. № 784-XIV <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/784-14/ed19990630#Text> (дата звернення 30.09.2024).

www.pravoua.com.ua

фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до початку порушення провадження у справі про банкрутство[4].

Подальший розвиток інституту досудової санації в Україні відбувся 19 січня 2012 р. з набранням чинності Законом України "Про внесення змін до Закону України 'Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом'"[5] від 22 грудня 2011 р., який суттєво вдосконалив правове регулювання досудової санації. Ключовою новацією стало введення чіткої процедури її проведення, яка включала обов'язкове затвердження плану санації судом, його погодження кредиторами та судовий контроль за виконанням. Ці зміни підвищили прозорість та ефективність процедури досудової санації, а також посилили захист прав кредиторів. Важливим досягненням Закону також стало встановлення максимального строку процедури досудової санації – 12 місяців з дня затвердження плану санації судом, що було спрямовано на запобігання затягуванню процедури санації та стимулювало боржника до активних дій щодо відновлення платоспроможності. Водночас цей Закон змінив термінологію, замінивши термін "досудова санація" на "санація боржника до порушення справи про банкрутство". Згідно з ч. 5 ст. 5 цього Закону санація боржника до порушення справи про банкрутство визначається як

система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, кредитор боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до порушення провадження у справі про банкрутство[6].

21 жовтня 2019 р. введено в дію Кодекс України з процедур банкрутства від 18 жовтня 2018 р. (далі – КУзПБ)[7], який замінив Закон України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом". КУзПБ поділяє процедури, що застосовуються до боржника, на судові та позасудові і закріпив досудову санацію як правовий інститут під назвою "санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство".

Відповідно до ч. 5 ст. 4 КУзПБ

[4] Про внесення змін до Закону України "Про банкрутство"(н 3).

[5] Про внесення змін до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом": Закон України від 22 грудня 2011 р. № 4212-VI <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4212-17/ed20111222#Text> (дата звернення 30.09.2024).

[6] Про внесення змін до Закону України "Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом" (н 5).

[7] Кодекс України з процедур банкрутства: Закон України від 18 жовтня 2018 р. № 2597-VIII <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19/ed20181018#Text> (дата звернення 30.09.2024).

санація боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство – це система заходів щодо відновлення платоспроможності боржника, які може здійснювати засновник (учасник, акціонер) боржника, власник майна (орган, уповноважений управляти майном) боржника, інші особи з метою запобігання банкрутству боржника шляхом вжиття організаційно-господарських, управлінських, інвестиційних, технічних, фінансово-економічних, правових заходів відповідно до законодавства до відкриття провадження у справі про банкрутство[8].

КУзПБ не встановлює окремо визначених обов'язкових умов для звернення боржника до суду із заявою про досудову санацію. Водночас аналіз положень Кодексу дає змогу виділити ряд процедурних вимог, які необхідно виконати.

По-перше, це наявність рішення засновників. Згідно зі ст. 5 КУзПБ ініціатива щодо застосування досудової санації належить боржнику, про що його засновниками (учасниками, акціонерами) приймається відповідне рішення.

По-друге, розробка плану санації. Він є ключовим елементом досудової санації. Боржник зобов'язаний розробити план санації, який відповідає вимогам ст. 5 КУзПБ, зокрема, містить інформацію про розміри, порядок і строки погашення вимог кредиторів, заходи щодо виконання плану санації та контролю за його реалізацією, обсяг повноважень керуючого санацією (якщо його призначено). При цьому законодавець надає боржнику певну гнучкість у визначенні умов плану санації, дозволяючи включати до нього положення щодо поділу кредиторів на категорії, встановлення різних умов задоволення їх вимог, залучення додаткового фінансування тощо.

По-третє, ліквідаційний аналіз. До плану санації має бути додано ліквідаційний аналіз, який підтверджує, що виконання плану санації є більш вигідним для кредиторів, ніж ліквідація боржника.

По-четверте, схвалення плану санації кредиторами. План санації вважається схваленим, якщо за нього проголосувала більшість кредиторів, вимоги яких становлять не менше двох третин загальної суми вимог кредиторів, що беруть участь у голосуванні (ч. 4 ст. 5 КУзПБ).

По-п'яте, дотримання строків. Боржник повинен звернутися до суду із заявою про затвердження плану санації протягом п'яти днів з дня схвалення плану санації кредиторами (ч. 5 ст. 5 КУзПБ). Варто зазначити, що недотримання процедури, визначеної ст. 5 КУзПБ, може стати підставою для відмови у задоволенні заяви про затвердження плану санації боржника до відкриття провадження у справі про банкрутство.

Основні переваги досудової санації відображено на *рис. 2.*

[8] Кодекс України з процедур банкрутства (н 7).

www.pravoua.com.ua

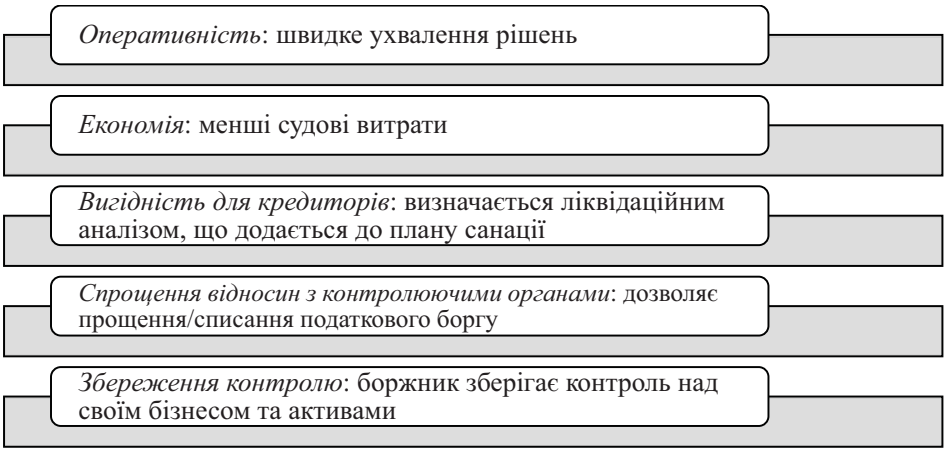

Рисунок 2. Переваги досудової санації

Надалі Верховна Рада України ухвалила Закон "Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Директиви Європейського парламенту та Ради ЄС 2019/1023 і запровадження процедур превентивної реструктуризації"[9] від 19 вересня 2024 р. Цей Закон, набрання чинності та введення в дію якого заплановано на 2025 р., доповнює КУзПБ новою книгою – "Книга третя. Превентивна реструктуризація". Цей крок знаменує собою новий етап у розвитку інституту досудової санації в Україні, надаючи боржникам ефективніший інструмент для запобігання банкрутству та відновлення платоспроможності.

Існують суттєві відмінності між законодавчим регулюванням досудової санації та превентивною реструктуризацією. Хоча обидві процедури спрямовані на відновлення платоспроможності боржника, вони відрізняються за механізмом реалізації та концептуальними засадами.

Досудова санація є більш формалізованою процедурою, що характеризується наявністю чітко врегульованого порядку дій та обов'язковим судовим контролем. Першим етапом є розробка боржником плану досудової санації, що містить інформацію про порядок, строки та умови погашення заборгованості перед кредиторами, а також комплекс заходів, спрямованих на фінансове оздоровлення боржника. Наступним етапом є скликання зборів кредиторів. На цьому етапі боржник письмово повідомляє кредиторів, які відповідно до плану санації беруть участь у процедурі, про проведен-

[9] Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства та деяких інших законодавчих актів України щодо імплементації Директиви Європейського парламенту та Ради ЄС 2019/1023 і запровадження процедур превентивної реструктуризації: Закон України 19 вересня 2024 р. № 3985-IX <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3985-20#Text> (дата звернення 30.09.2024).

ня зборів та одночасно з таким повідомленням кредиторам надається план санації для ознайомлення. Для інформування широкого кола зацікавлених осіб боржник розміщує оголошення про проведення зборів кредиторів на офіційному вебпорталі судової влади України. Далі на зборах кредиторів відбувається розгляд плану санації та його схвалення шляхом голосування. У разі позитивного рішення кредиторів план санації подається до господарського суду для затвердження, після чого він набуває обов'язкової сили для боржника та всіх кредиторів, які беруть участь у процедурі.

Порівняно з досудовою санацією превентивна реструктуризація боржника має відмінний механізм реалізації. Ключовою особливістю є те, що ініціювання процедури превентивної реструктуризації здійснюється боржником шляхом подання заяви до господарського суду про відкриття відповідної процедури. На момент звернення до суду боржник не зобов'язаний мати розроблений план реструктуризації, а якщо він є, то його наявність має декларативний характер і не створює жодних зобов'язань ані для боржника, ані для його кредиторів. Заява боржника про відкриття процедури превентивної реструктуризації фактично є сигналом для кредиторів про наявні фінансові труднощі та ризик неплатоспроможності. Саме після судового розгляду заяви та відкриття процедури превентивної реструктуризації розпочинається активна фаза комунікації між боржником та його кредиторами.

Метою такої комунікації є пошук взаємоприйнятного рішення щодо реструктуризації боргу та відновлення платоспроможності боржника. У разі досягнення домовленостей на зборах кредиторів розглядається та затверджується план реструктуризації боргу.

Тож превентивна реструктуризація характеризується більшою гнучкістю та орієнтованістю на позасудове врегулювання боргових зобов'язань. Ключова роль у цій процедурі належить переговорному процесу між боржником і кредиторами, а суд виступає арбітром та гарантом дотримання прав учасників процедури.

Превентивна реструктуризація фокусується на підприємствах, що ще діють, фінансове становище яких ще не досягло такого рівня, що його необхідно вирішувати в рамках Закону про банкрутство. Її головна мета – врятувати підприємство та дати можливість обговорити план реструктуризації із кредиторами. Це означає, що превентивна реструктуризація дає змогу компанії діяти завчасно й уникати банкрутства, пов'язаних з ним негативних наслідків, таких як публічне розкриття інформації про банкрутство та обмеження на розпорядження активами.

Отже, мета превентивної реструктуризації – задовольнити вимоги кредиторів, а також зберегти бізнес компанії і тим самим сприяти стабільнішому ринку і, зрештою, захист прав третіх осіб, чи то кредиторів, співробітників чи ділових партнерів.

www.pravoua.com.ua

Превентивна реструктуризація знаходиться на межі між вільними приватними переговорами та формалізованими процедурами банкрутства. Її сутність полягає в пошуку балансу між необхідністю захисту інтересів кредиторів та можливістю для боржника зберегти контроль над бізнесом і уникнути негативних наслідків банкрутства. На відміну від судової санації, що є більш формалізованою судовою процедурою, превентивна реструктуризація надає боржнику більше свободи дій та можливостей для позасудового врегулювання боргових зобов'язань. Це дає змогу уникнути негативних наслідків, пов'язаних із публічним розкриттям інформації про фінансові труднощі, втратою контролю над активами та обмеженням прав на розпорядження майном.

Важливою перевагою превентивної реструктуризації є її оперативність. На відміну від досудової санації, яка може розтягуватися на довгі роки, процедура превентивної реструктуризації дає змогу швидко стабілізувати фінансовий стан компанії, що особливо важливо для працюючих бізнесів, які зіткнулися з тимчасовими фінансовими труднощами, оскільки уможливлює їм уникнути тривалих і витратних процедур[10].

Сама можливість прийняття рішень щодо запобігання банкрутству превентивно, до початку судового процесу – на досудовій стадії – дуже важлива для уникнення кредитних, репутаційних ризиків, ризиків втрати клієнтської бази, постачальників і партнерів та ін. У рамках досудової стадії підприємством можуть проводитись будь-які заходи: як економічні (модернізація, перепрофілювання виробництва, підвищення кваліфікації персоналу, зміна управлінської політики, зміна внутрішньої структури, у тому числі ліквідація відокремлених неефективних підрозділів та ін.), так і юридичні (отримання кредитів, позик, укладання угод про новацію, відступне або прощення боргу, продаж прав вимоги до дебіторів, витребування майна з чужого незаконного володіння, стягнення дебіторської заборгованості, реорганізація та ін.). Головною вимогою є мета здійснення зазначених заходів – підвищення платоспроможності компанії-боржника з метою недопущення банкрутства.

Реструктуризація повинна дозволити боржникам, які зазнають фінансових труднощів, продовжувати бізнес, повністю або частково, шляхом зміни складу, умов або структури їх активів та зобов'язань чи будь-якої іншої частини структури капіталу, у тому числі шляхом продажу активів, частин бізнесу, якщо це передбачено національним законодавством. Якщо інше спеціально не передбачене національним законодавством, операційні зміни, такі як розірвання або зміна контрактів, продаж чи інше розпорядження активами, повинні відповідати загальним вимогам, передбаченим національ-

[10] Ю Хорунжий, 'Право на другий шанс: в Україні запроваджують європейський механізм превентивної реструктуризації боргів бізнесу' (1 серпня 2024) <https://ario.law/press_center/pravo-na-druhyj-shans-v-ukraini-zaprovadzhuiut-ievropejskyj-mekhanizm-preventyvnoi-restrukturyzatsii-borhiv-biznesu> (дата звернення 30.09.2024).

ним законодавством для таких заходів, зокрема нормам цивільного права та трудового права. Будь-які обміни боргу на акції повинні також відповідати гарантіям, передбаченим національним законодавством[11].

Рамки превентивної реструктуризації повинні передусім давати змогу боржникам ефективно реструктуруватися на ранній стадії та уникати неплатоспроможності, тим самим обмежуючи непотрібну ліквідацію життєздатних підприємств. Метою будь-якої реструктуризації та одним із способів її завершення є виконання затвердженого плану, що в оптимальному випадку має призвести як до оздоровлення компанії, так і задоволення вимог її кредиторів. Крім того, можливі і випадки, коли реструктуризація закінчується невдачею. Це, зокрема, випадки невиконання плану реструктуризації, незатвердження судом плану (якщо затвердження потрібно) або анулювання судом реструктуризації, оголошення компанії банкрутом або невинесення плану реструктуризації на голосування протягом визначеного терміну тощо. Важливо зазначити, що невдача реструктуризації не означає обов'язкового банкрутства компанії. У деяких випадках можливий перегляд плану реструктуризації, пошук нових інвесторів або застосування інших заходів для відновлення платоспроможності.

Висновки. У процесі дослідження встановлено, що в українському законодавстві виділяють судову та досудову санацію. Основною метою досудової санації, як однієї з форм відновлення платоспроможності боржника, є запобігання банкрутству та фінансове оздоровлення підприємства. Еволюція досудової санації в Україні пройшла кілька етапів, які можна відобразити у вигляді такого алгоритму: "досудова санація" – "санація до відкриття провадження у справі про банкрутство" – "превентивна реструктуризація". Ця еволюція характеризується чіткою тенденцією до розширення можливостей досудового врегулювання фінансових труднощів і переходом від формалізованих процедур до більш гнучких механізмів, орієнтованих на позасудове врегулювання. Закон України від 19 вересня 2024 р., що імплементує Директиву (ЄС) 2019/1023 про реструктуризацію і неспроможність[12], уперше вводить в українське законодавство процедуру превентивної реструктуризації, гармонізуючи вітчизняне право з європейськими стандартами. Він установлює новий механізм для вирішення фінансових труднощів компаній, орієнтований на раннє виявлення та ефективне усунення фінансових проблем, що сприятиме підвищенню стабільності економіки та захисту інтересів як боржників, так і кредиторів. Впровадження превентивної реструктуризації знаменує якісно новий підхід до відновлення платоспроможності компаній

[11] Р Поляков, 'Порівняльно-правова характеристика досудової санації за правом України та Німеччини' [2022] 3 Держава та регіони. Серія Право 23–40.

[12] Directive (EU) 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt, and amending Directive (EU) 2017/1132 (Directive on restructuring and insolvency) <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj> (accessed 30.09.2024).

www.pravoua.com.ua

в Україні відповідно до кращих європейських практик. Однак для ефективного використання цієї концепції дуже важливо виявити загрозу неплатоспроможності на ранній стадії та розпочати весь процес без зволікання, перш ніж негативна фінансова ситуація переросте у сценарій банкрутства. Для практичного вирішення цього завдання необхідно:

Розробити чіткі критерії, які дають змогу зацікавленим особам вчасно ідентифікувати фінансові труднощі та потенційну загрозу неплатоспроможності.

Створити систему завчасного запобігання, що уможливить вчасно виявляти сигнали про потенційну загрозу неплатоспроможності підприємств шляхом моніторингу та аналізу їхнього фінансового стану.

Проводити активну інформаційно-роз'яснювальну роботу серед боржників щодо переваг превентивної реструктуризації та важливості вчасної реакції на фінансові труднощі.

Створити сприятливі умови для застосування превентивної реструктуризації, зокрема шляхом надання податкових пільг та інших стимулів для боржників, які вчасно розпочинають процедуру реструктуризації.

Забезпечити підготовку кваліфікованих фахівців у сфері превентивної реструктуризації, які зможуть надавати професійну допомогу боржникам та кредиторам.

Реалізація цих заходів сприятиме підвищенню ефективності превентивної реструктуризації та зменшенню кількості банкрутств в Україні.

REFERENCES

Bibliography

Journal articles

1. Poliakov R, 'Porivnialno-pravova kharakterystyka dosudovoi sanatsii za pravom Ukrainy ta Nimechchyny' [2022] 3 Derzhava ta rehiony. Seriia Pravo 23–40.

Conference papers

2. Kozarenko Ye, 'Stroky sanatsii borzhnyka do vidkryttia provadzhennia u spravi pro bankrutstvo' *Intelektualnyi resurs sohodennia: naukovi zadachi, rozvytok ta zapytannia: materialy I Mizhnarodnoi naukovoi konferentsii* (Dnipro, 6 zhovtnia 2023 r) (Mizhnarodnyi tsentr naukovykh doslidzhen, UKRLOHOS Hrup 2023) 43–45.

Websites

3. Khorunzhyi Yu, 'Pravo na druhyi shans: v Ukraini zaprovadzhuiut yevropeiskyi mekhanizm preventyvnoi restrukturyzatsii borhiv biznesu' (1 Serpnia 2024) <https://ario.law/press_center/pravo-na-druhyj-shans-v-ukraini-zaprovadzhuiut-ievropejskyj-mekhanizm-preventyvnoi-restrukturyzatsii-borhiv-biznesu> (accessed 30.09.2024).

Василь Дерлюк

Vasyl Derliuk

DEVELOPMENT OF PRE-JUDICIAL SANITATION IN UKRAINE AS A LEGAL INSTITUTION

Abstract. The article examines the main stages of the formation of the institution of pretrial rehabilitation in Ukraine, analyzes the dynamics of the development of legislation in this area, starting from 1992. The development of pre-trial remediation as a legal institution is clearly presented and the transformation to understanding its essence is demonstrated. On the basis of the conducted analysis, the essence of the pre-trial remediation, its key measures and role in ensuring the stability of the business was determined. Separate provisions of the Criminal Procedure Code before the pre-trial rehabilitation procedure in Ukraine were studied. The main advantages of this legal institute are highlighted.

A clear trend has been established to expand the possibilities of pre-trial settlement of financial difficulties of companies and to harmonize Ukrainian legislation with European standards. Preventive restructuring is considered as a new stage in the development of pre-trial rehabilitation. The main differences between the legislative regulation of pre-trial rehabilitation and preventive restructuring are determined. The stages of carrying out each of the above procedures are considered. It has been established that this legal institute should contribute to the improvement of business, is more operational and flexible.

Attention is focused on the advantages and conditions for carrying out preventive restructuring taking into account the positions of interested parties, the main stages of the process are revealed. The problems that hinder the development of pre-trial rehabilitation as a legal institution in Ukraine are identified. In the course of the analysis, integral tools of preventive restructuring, which are necessary for inclusion in the legislation and popularization of the use of this mechanism, were determined. It was concluded that there is a need to further improve mechanisms in the field of pre-trial rehabilitation, in particular by developing clear criteria for identifying financial difficulties and the threat of insolvency, creating a system for early warning of bankruptcy, training qualified specialists in the field of preventive restructuring, etc.

Keywords: pre-trial rehabilitation, preventive restructuring, creditors, debtor, directive, financial crisis, solvency.